

میزان آگاهی و علاقه دانشجویان رشته هوشبری دانشگاه علوم پزشکی اردبیل نسبت به رشته تحصیلی خود

فیروز امانی^۱، کاظم آخربین^۲، سولماز سعیدی^۳، مریم فاتحی^۲، زینب فاتحی^۲، راشین قهرمانی^۲

چکیده

زمینه و هدف: با توجه به اهمیت تاثیر انتخاب رشته تحصیلی در آینده شغلی و برای اطمینان از کسب مهارت دانشجویان و انگیزه و علاقه آنان برای ورود به رشته خود، بایستی ارزشیابی‌هایی صورت گیرد تا بتوان رفتارهای مورد نظر را که قرار است در آنها به وجود آید مورد سنجش قرار داد. بدین منظور این مطالعه با هدف تعیین میزان آگاهی و علاقه دانشجویان هوشبری نسبت به رشته تحصیلی خود انجام گردید.

روش کار: این مطالعه توصیفی - مقطعی بر روی کل دانشجویان هوشبری دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در سال ۱۳۸۸ به تعداد ۶۲ نفر انجام گرفت. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه‌ای شامل دو بخش بود. بخش اول مربوط به اطلاعات دموگرافیک و بخش دوم سوالات مربوط به آگاهی و علاقه پذیرفته شدگان در رشته هوشبری قبل از انتخاب رشته در کنکور بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آمار توصیفی به صورت جدول، تعداد و درصد استفاده شد.

یافته‌ها: قبل از انتخاب رشته، ۲۴ نفر (۳۸/۷٪) در حد کم، ۲۵ نفر (۴۰/۳۲٪) در حد متوسط، ۱۱ نفر در حد زیاد (۱۷/۷۴٪) و ۲ نفر در حد خیلی زیاد (۳/۲۲٪) نسبت به آینده شغلی رشته هوشبری آگاهی داشتند. ۵۸ نفر (۹۳/۵۴٪) به اجبار خانواده و ۴ نفر (۶/۴۵٪) خودشان این رشته را انتخاب کرده بودند. ۳۸ نفر (۶۱/۲۹٪) از دانشجویان از رشته خود راضی و ۲۴ نفر (۳۸/۷٪) از رشته خود ناراضی بودند. ۳۷ نفر (۵۹/۷٪) از دانشجویان اعلام کرده بودند که اگر دوباره کنکور دهند راضی نیستند برای بار دوم این رشته را انتخاب کنند.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج به دست آمده، اکثر دانشجویان قبل از انتخاب رشته از رشته تحصیلی خود آگاهی نداشتند. پیشنهاد می‌شود جهت شناخت بهتر رشته‌های تحصیلی در دانشگاه در دوران تحصیلات قبل از دانشگاه مشاوره‌های لازم توسط سازمان‌های مربوطه ارایه گردد تا دانشجویان با شناخت و آگاهی قبلی و از روی علاقه رشته مورد نظر خود را برای تحصیل انتخاب کنند.

واژه‌های کلیدی: آگاهی، علاقه، رشته تحصیلی، هوشبری

دانشجو پس از فراغت از تحصیل توانایی و مهارت لازم

را در جهت انجام حرفه ای که به او واگذار شده است

کسب نماید. لذا برای اطمینان از مهارت دانشجویان و

انگیزه و علاقه آنان برای ورود به رشته مورد نظر خود

می‌بایستی ارزشیابی‌هایی صورت پذیرد تا بتوان

رفتارهای مورد نظر را که قرار است در آنان بوجود آید

مورد سنجش قرار داد. با توجه به ارزش‌های حاکم بر

جامعه، اخلاق و اعتقاد اجزا لا ینفک آموزش در رشته

هوشبری می‌باشند (۱). دانشجویان و دانش‌آموختگان با

تاکید بر عدالت اجتماعی و برابری انسان‌ها، با بیماران

مقدمه

هدف عمده از آموزش حرفه‌های بهداشتی - درمانی،

بهبود کیفی و کمی مراقبت از بیماران می‌باشد. بنابراین

آموزش دانشجویان به این منظور انجام می‌شود که

۱. استادیار آمار زیستی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی

اردبیل

۲. کارشناس مسئول آموزش دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی

اردبیل

۳. دانشجوی کارشناسی هوشبری دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

ارتباط مناسبی برقرار کرده و با در نظر داشتن خواسته آن‌ها و تلاش در جهت حفظ و ارتقا سلامتی و رساندن کم‌ترین آسیب جسمانی و عوارض دارویی برای آنان بر اساس وظایف تعیین شده در ارائه خدمات درمانی مطلوب کمک می‌نمایند. به هر حال دانشجویان جهت انجام هر چه بهتر وظایف فوق می‌بایستی با آگاهی بیشتری رشته تحصیلی خود را انتخاب نموده تا به دنبال آن علاقه‌مندی بیشتری در آن‌ها ایجاد شود و این آگاهی را می‌توانند از منابع مختلف نظیر خانواده، شاغلین این حرفه، رسانه‌های خبری و غیره کسب نمایند و به دنبال این آگاهی و علاقه، هدف نهایی که همانا حفظ و ارتقا سلامتی بیماران می‌باشد حاصل می‌گردد. علاقه و رغبت به آموزش از ضروری‌ترین گام‌ها در جهت کسب موفقیت در زمینه تحصیل می‌باشد (۲). دانش‌اندوزی جزو لاینفک نسل‌های امروزی می‌باشد که روز به روز هر شخص سعی می‌کند که نسبت به شناخت رشته تحصیلی خود تلاش‌هایی را انجام دهد ولی نبود دفاتر مشاوره زیاد در خیلی از شهرستان‌ها و عدم شناخت دقیق بعضی از رشته‌های دانشگاهی منجر به بروز مشکلاتی در آینده علمی و تحصیلات بخشی از دانشجویان می‌گردد و باعث بروز نارضایتی، نگرانی و عدم اطمینان نسبت به آینده شغلی رشته می‌گردد (۳). نداشتن آگاهی و علاقه به رشته تحصیلی موجب به وجود آمدن عدم تطابق بین آینده شغل افراد با نیازها و انتظارات می‌گردد و عواقب سوء ناشی از این مساله متوجه نظام آموزشی و سیستم سلامت می‌گردد. لذا ارایه راهکارهای موثر برای افزایش رغبت دانشجویان به رشته تحصیلی موجب ارتقای سیستم آموزشی، بازدهی بالای نیروی انسانی در بیمارستان‌ها و

مراکز درمانی و همچنین ارایه خدمات بهینه به بیماران می‌گردد. شناخت رشته‌ها و علاقه به رشته تحصیلی حس مسئولیت‌پذیری بالا را به همراه خواهد داشت و این خود نیز منجر به بالا رفتن کارایی افراد در ارایه خدمات سامانه سلامت می‌گردد (۴-۵). با توجه به اهمیت موضوع آگاهی دانشجویان از رشته تحصیلی خود قبل از ورود به دانشگاه و نیز اهمیت انتخاب رشته تحصیلی در آینده شغلی، انجام یک پژوهش در زمینه بررسی آگاهی دانشجویان هوشبری از شرح وظایف و نحوه ادامه تحصیل خود ضروری به نظر می‌رسید و به منظور تعیین آگاهی و علاقه فعلی دانشجویان رشته هوشبری از رشته تحصیلی خود، پژوهش فوق بر روی دانشجویان هوشبری دانشگاه علوم پزشکی اردبیل انجام شد.

مواد و روش‌ها

این پژوهش یک مطالعه توصیفی - مقطعی بود. جامعه مورد پژوهش کلیه دانشجویان هوشبری پذیرفته شده در دانشگاه علوم پزشکی اردبیل بودند. دانشجویان ترم دوم و چهارم کارشناسی پیوسته و ترم اول کارشناسی ناپیوسته با تعداد کل ۶۲ نفر نمونه پژوهش را تشکیل دادند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه از قبل طراحی شده شامل دو قسمت اطلاعات دموگرافیک و سوالات چند گزینه‌ای در خصوص سنجش آگاهی و علاقه دانشجویان بود که سنجش میزان آگاهی و علاقه دانشجویان به صورت کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد صورت گرفت. پس از تکمیل پرسشنامه توسط دانشجویان، داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی به صورت تعداد و درصد در قالب جدول مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها

از میان دانشجویان مورد بررسی ۲۴ نفر (۳۹٪) ورودی ۸۷ و ۳۶ نفر (۵۸٪) ورودی ۸۸ و ۲ نفر (۳٪) به این سوال پاسخ نداده بودند. ۴۲ نفر (۶۷/۰۷۴٪) دانشجویان مونث و ۲۰ نفر (۳۲/۲۵٪) مذکر بودند. ۴۹ نفر (۷۹٪) در مقطع کارشناسی پیوسته و ۱۳ نفر (۲۱٪) در مقطع کارشناسی ناپیوسته بودند. ۵۵ نفر (۸۸/۷٪) از دانشجویان مجرد و ۶ نفر (۹/۷٪) متاهل بودند. ۱۰ نفر (۱۶٪) دانشجویان شاغل بودند. سن بیشتر دانشجویان با ۲۵ نفر (۴۰/۳٪) بین ۲۰-۲۲ سال بود و میانگین سنی کل دانشجویان ۲۱ سال بود. ۲۳ نفر (۳۷/۰۹٪) از دانشجویان قبل از انتخاب رشته با آشنا و فامیل، ۹ نفر (۱۴/۵۱٪) با دوستان نزدیک، ۲ نفر با اساتید و دانشجویان مشورت کرده بودند و ۲۸ نفر (۴۵/۱۶٪) نیز خودشان انتخاب رشته کرده بودند. از آینده شغلی این رشته ۲۴ نفر (۳۸/۷٪) در حد کم، ۲۵ نفر (۴۰/۳۲٪) در حد متوسط، ۱۹ نفر (۱۷/۷۴٪) در حد زیاد و ۲ نفر (۳/۲۲٪) در حد خیلی زیاد اطلاع داشتند. از بین دانشجویان، ۴ نفر (۶/۴۵٪) اعلام کرده بودند که به اجبار خانواده این رشته را انتخاب کرده‌اند. در مورد رشته هوشبری ۳۲ نفر (۵۱/۶۲٪) در حد کم، ۲۲ نفر (۳۵/۴۸٪) در حد متوسط و ۸ نفر (۱۲/۹٪) در حد زیاد تحقیق کرده بودند. در حال حاضر ۹ نفر (۱۴/۵۱٪) در حد کم، ۳۶ نفر (۵۶/۴۵٪) در حد متوسط، ۱۳ نفر (۲۰/۹۶٪) در حد زیاد و ۵ نفر (۸/۰۶٪) در حد خیلی زیاد به این رشته علاقه داشتند و ۲۵ نفر (۴۰/۳۲٪) اعلام کردند که اگر برای بار دوم کنکور دهند این رشته را انتخاب و ۳۳ نفر (۵۳/۲۲٪) نفر این رشته را انتخاب نمی کنند و ۴ نفر (۶/۴۵٪) به این سوال پاسخ نداده بودند.

جدول ۱: توزیع فراوانی میزان اقدام به تحقیق قبل از انتخاب رشته هوشبری در بین دانشجویان

اقدام به تحقیق	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
تعداد	۳۲	۲۲	۸	۰
درصد	۵۲٪	۳۵٪	۱۳٪	۰٪

بحث و نتیجه گیری

با توجه به مطالعاتی که در خصوص میزان علاقه مندی و آگاهی دانشجویان مختلف نشان داده‌اند که سنجش آگاهی و علاقه دانشجویان از رشته تحصیلی خود از اهمیت بالایی برخوردار است و به خصوص دادن آگاهی‌های لازم در مورد رشته تحصیلی و ادامه تحصیل در رشته مربوطه موجبات علاقه دانشجویان را برای ادامه تحصیل و موفقیت بیش تر فراهم خواهد کرد. نتایج این پژوهش نشان داد که دانشجویان قبل از انتخاب رشته در مورد این رشته کم تحقیق کرده بودند. هم چنین در مطالعات دیگری که در خصوص همین مورد انجام شده نتایج مشابهی بدست آمده است (۶-۷). هم چنین طبق این پژوهش می توان اظهار داشت که میزان آگاهی و تحقیق قبل از انتخاب رشته در علاقه مندی های بعدی موثر است. با توجه به نتایج بدست آمده اکثر دانشجویان نسبت به انتخاب رشته خود آگاهی خوبی نداشته و تلاش زیادی جهت کسب اطلاعات در مورد آن ننموده بودند در حالی که افرادی که جهت انتخاب رشته مبادرت به مشورت نموده بودند از آگاهی بیش تری برخوردار بودند. لذا با توجه به اهمیت انتخاب رشته تحصیلی در آینده شغلی و میزان علاقه مندی دانشجویان پیشنهاد

آینده شغلی خود در دو مقطع علوم پایه و بالینی در دانشکده جهرم. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی، ۱۳۸۱، دوره ۲، شماره ۲، صفحات: ۲۱-۲۲.

5-Fardanesh H. Educational technology, 16 ed. Tehran: Tehran University; 1383. persian .

۶- محمود هاشمی حمید. بررسی میزان علاقه دانشجویان دانشکده‌های دندانپزشکی شهر تهران به ادامه تحصیل در رشته‌های مختلف تخصصی. مجله دندانپزشکی، پاییز ۱۳۸۰، ۱۳(۲): ۵۹-۷۳.

۷- علوی علی اصغر، قیصری رسول. تعیین میزان آگاهی دانشجویان غیر دندانپزشکی شاغل به تحصیل در شیراز از رشته‌های تخصصی دندانپزشکی. مجله دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز، بهار و تابستان ۱۳۸۱، ۳(۲): ۳۷-۴۹.

می‌گردد در طول دوران تحصیل قبل از دانشگاه شناخت بیش تری نسبت به رشته‌های تحصیلی پیدا کنند و از نظرات افراد صاحب نظر و شاغل در رشته‌های مختلف نیز بهره‌مند گردند. همچنین ضروری است که تدابیری اتخاذ شود که نحوه جذب دانشجو در دانشگاه مطابق با نیازهای فردی و اجتماعی و علاقه افراد باشد و از هدر رفتن سرمایه‌های مادی و معنوی فردی و جامعه جلوگیری شود.

منابع

۱- میرحسینی فخرالسادات، مهدیان مهرداد، اکبری حسین. بررسی آگاهی دانشجویان هوشبری دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان از رشته تحصیلی خود، قبل از انتخاب آن در کنکور سراسری. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی ۱۳۸۱، ۳(۱): پایانی ۷ (ویژه نامه).

۲- احمدرضا نصر، علامت ساز محمد حسین. بررسی ملاک‌های انتخاب رشته داوطلبان ورود به دانشگاه‌های دولتی و مقایسه آن بر مبنای تحصیلات پدر، رشته تحصیلی و دفعات شرکت در کنکور. فصلنامه روانشناسی دانشگاه تبریز، بهار ۱۳۸۶، دوره ۵، شماره ۲، صفحات: ۱۳۸-۱۰۹.

۳- ارفعی کتابون، امیرعلی اکبری صدیقه، علوی مجد حمید. علاقه مندی به تحصیل در رشته مامایی و عوامل مرتبط با آن. مجله دانش و تندرستی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، دوره ۳، شماره ۱، بهار ۱۳۸۷.

۴- ایروانی کامیار، امینی میترا، دوست کام آیدا. مقایسه نگرش دانشجویان پزشکی نسبت به رشته تحصیلی و